

Styre- og virksomhetsberetning 2023

SAMFUNNSROLLE

Musikkselskapet Harmonien er Bergen og Vestlandets største og viktigste produsent og formidler av klassisk musikk. Bergen Filharmoniske Orkester fremfører kunstmusikk av høy kvalitet i Bergen, regionalt, nasjonalt og internasjonalt og musikkselskapet ønsker å gjøre denne musikken tilgjengelig for et bredest mulig publikum. Vi har dessuten som mål å fremme og utvikle interessen for symfonisk musikk i landet vårt og ønsker å bidra til fornyelse og utvikling av kunstformen.

Som et av landets musikalske flaggskip er Bergen Filharmoniske Orkester toneangivende på sitt felt gjennom i hovedsak symfoniske konserter, men også opera og andre konserttyper i ulike formater, hvorav flere i samarbeid med andre institusjoner. Musikkselskapet har et omfattende formidlingsprogram, særlig overfor barn, unge og studenter.

Musikkselskapets hovedarena er Grieghallen i Bergen, men et antall konserter er lagt til andre spillesteder i og utenfor Bergen, hovedsakelig på Vestlandet. Bergen Filharmoniske Orkester har en omfattende turnevirksomhet utenlands. Orkesteret gjør flere CD-produksjoner årlig, og mange av konsertene blir overført av NRK. Gjennom vår egen strømmetjeneste, bergenphilive.no, blir en rekke av konsertene formidlet til et nasjonalt og et internasjonalt publikum.

Selskapets virksomhet omfatter også Bergen Filharmoniske Kor og Bergen Filharmoniske Ungdomsorkester og har et nært samarbeid med Bergen Nasjonale Opera, Edvard Grieg Korene og Festspillene i Bergen.

Stiftelsen Musikkselskapet Harmonien er medeier i det nyetablerte selskapet Grieghallen Utbygging as, som driver prosjektutviklingen for nytt musikkteater- og konserthus på Edvard Griegs plass.

Selskapet er medstifter av Bergen Nasjonale Opera og Edvard Grieg Korene.

Musikken og publikumsmøtene

Pandemiens ettervirkninger har gitt følger også for driftsåret 2023. De overordnede utfordringene har som for 2022 vært å gjenoppta den kunstneriske virksomheten til et normalnivå og å gjeninnhente publikum til konsertsalen. Det har derfor også i 2023 vært lagt ned betydelig innsats og store ressurser i markedsføring, kommunikasjon og generelt publikumsarbeid. Samtidig har det avtegnet seg nye bruker- og adferdsmønstre. Publikum synes å være mer selektiv og kjøpsbeslutninger tas oftere tett opp mot konsertdato. I tillegg virker stigende renter og priser i samfunnet inn på publikums privatøkonomi og forbruksprioriteringer. Disse faktorer har samlet sett en negativ innvirkning på muligheten for full gjenerobring av publikum. Vi har derfor oftere enn pre pandemi erfart svingninger i publikumsbesøket. Vi har lenge vært tydelig på at det vil måtte ta tid innen vi fullt og helt er tilbake «på normalen» pre pandemi. På denne bakgrunn er vi derfor meget tilfreds med at vi kan melde om et samlet publikumstall for året på 118.525, noe som ligger bare omlag 10% lavere enn nivået pre pandemi. Andelen publikum på konserter for barn, unge og studenter utgjør 28.613, dvs 24% av samlet publikum. De levende publikumsmøtene i 2023 summerer seg til 112 konserter og forestillinger, og 97 formidlingsarrangementer, totalt 209. Tilsvarende tall for siste hele år før pandemien (2019) var hhv 118, 149 og 267. De noe lavere tallene forklares også ved nødvendige reduksjoner i aktiviteten pga selskapets strammere finansielle situasjon.

Høydepunkter

Etter en over 20 år lang tradisjon med «BTs Ønskekonsert» som musikalsk start på det nye året, ble Harmoniens egen «Nyttårskonsert» introdusert med stor suksess. Deretter var det duket for fjorårets største satsning og absolutte høydepunkt, Richard Wagners episke «Parsifal» som scenisk konsert, med sjefdirigent Edward Gardner i spissen for det store musikalske apparatet og Stuart Skelton i tittelrollen. Året ble i det hele preget av flere store operasatsninger. I samarbeid med Bergen

Nasjonale Opera ble Dvoraks Rusalka og Janaceks Katya Kabanova fremført fullscenisk. Som Festspillenes åpningsforestilling ble Puccinis Tosca oppført konsertant, med Lise Davidsen, Freddie de Tommaso og Bryn Terfel i hovedrollene. Og endelig, i desember ble Strauss' Elektra fremført konsertant, med Irene Theorin i tittelrollen. Edward Gardner dirigerte også her. Han tok over på svært kort varsel, idet Berlinfilharmoniens sjefdirigent Kirill Petrenko rett før prøvestart dessverre ble syk og måtte si fra seg oppgaven. Disse spesielle operasatsningene har vært kunstnerisk og musikalsk utviklende for orkesteret og har gitt Bergen og Vestland musikalske opplevelser som ikke tidligere har vært mulig å tilby. Disse satsningene har også bidratt til å bygge kulturbyen Bergens internasjonale omdømme. Vi takker for generøs støtte fra flere hold, i særdeleshet fra Trond Mohn!

Bergen og Bergen Filharmoniske Orkesters internasjonale omdømme ble også befestet gjennom en ny suksessfull turné til Tyskland og Belgia i februar. Også denne gang med sjefdirigent Edward Gardner. Orkesteret gjestet på ny den spektakulære Elbphilharmonie i Hamburg, der vår konsert dessuten inngikk i programmet til en næringslivskonferanse og promotering av Bergen og Vestlandet som turistdestinasjon. Videre konserter omfattet fremstående konserthus i Frankfurt, Antwerpen, Coesfeld, Dortmund og Essen. Fiolinisten Augustin Hadelich og pianisten Vikingur Olafsson medvirket som solister på turnéen.

Årets viktigste satsning for å nå ut til et bredt og mangfoldig publikum er de to sommerkonsertene i friluft, denne gang i den gjenåpnede Nygårdsparken. Denne nå mer enn ti år lange tradisjonen har i alle år vært muliggjort med støtte fra Trond Mohn. Mange tusen fant veien til konsertene hver kveld, til dels i stritt bergensk regnvær. For første gang gjennomførte vi også en formiddagskonsert for barn og familier i parken, noe som ytterligere utvidet kontaktflaten mot publikum. Det samme gjelder for sesongen øvrige familiekonserter, foruten filmmusikk og filmkonserter. Musikk av John Williams og videreføring av Star Wars-serien ble store publikumssuksesser.

Orkesteret har videreført sin Mozart-serie av konserter og innspillinger med pianisten Dejan Lazik og tidligmusikk-spesialisten Jan Willem de Vriend, som nå har fått tittel som kunstnerisk samarbeidspartner med Bergen Filharmoniske Orkester. Denne satsningen er med på å tilføre orkesteret en større stilistisk bredde og dypere stilforståelse innenfor det wienerklassiske repertoaret. 150-års jubileet for komponisten Sergej Rakhmaninov ble behørig feiret med en to ukers Rakhmaninov-festival i november. To av klaverkonsertene med Kirill Gerstein og Sir Stephen Hough som solister, symfoni nr 2, korsymfonien Klokkene og hans Vesper ble fremført. I tillegg til Edward Gardner dirigerte også orkesterets første gjestedirigent, Sir Mark Elder.

Bergen Filharmoniske Ungdomsorkester har hatt stor aktivitet, med egne konserter både i Musikkselskapet Harmoniens sesong, under Festspillene og ved gjestespill i Oslo med «Ringene uten ord» og på turné i Spania med tre konserter. BFUngs faste dirigent gjennom mer enn 20 år, Kjell Seim, ble behørig hyllet ved konsert i Grieghallen i oktober.

Formidling og talentutvikling

Selskapets formidlingsprogram retter seg i hovedsak mot barn, unge og studenter, men også mot det almene publikum. Kjernen er «Bli inspirert!», som gjennomføres i samarbeid med Den kulturelle skolesekken i Bergen kommune, der vi hvert år når de aller fleste 6. klasser i Bergen gjennom oppsøkende klassesstime med vår orkesterpedagog og påfølgende konsert i Grieghallen med orkesteret. Jevnlig tilbyr vi også program for andre alderstrinn i grunnskolen. I 2023 var det forestillingen «Lyset er det eneste som er svart». Videre gjennomførte vi komposisjonsprosjektet «Skapia» for ungdomsskoleelever. Konserteralen i Forum på Danmarks plass har vist seg særlig velegnet til formålet.

Familiekonsertene på lørdager er godt innarbeidet som formidlingskonsept. Høsten første familiekonsert var nyvinningen «Sangskatten», og med babysang i foajeen i forkant. Foruten kreative konsertprogram legger vi stor vekt på involverende aktiviteter og tilpasset servering i foajeen i forkant av familiekonsertene.

Grieghallens foajé utmerker seg også ved sin velegnethet for konsertintroduksjoner og kammermusikalske etterspill. Disse «Tett på» - randarrangementene i for- og etterkant av konsertene står frem som selvstendige opplevelser som ofte samler mange hundre publikummere. For studentsegmentet i Bergen arrangerer vi både egne konserter og arrangementer og gir meget gunstige billetttilbud. For sosialt vanskeligstilte og flyktninger samarbeider vi med Robin Hood-huset, Kirkens Bymisjon, Røde Kors og Flyktningeorganisasjoner i Bergen.

Digital kommunikasjon er ofte nøkkelen til å nå frem. Vi arbeider kontinuerlig med å senke terskelen inn til konsertsalen og bygge ned mulige barrierer for konsertbesøk. Dette innbefatter også vurdering av hvilke sosiale kjøreregler som skal kommuniseres til publikum.

Musikkselskapet Harmonien har over tid bygget opp og tar del i et omfattende talentprogram for orkestermusikere, dirigenter og solister. BFUng - Bergen Filharmoniske Ungdomsorkester utgjør den løpende hovedaktiviteten gjennom månedlige helgesamlinger og minst to fulle produksjonsuker som inkluderer en konsert både høst og vår i musikkselskapets sesong. BFUng består nå av 130 unge musikk talenter mellom 15 og 25 år fra hele Sør-Norge. Mange av BFOs musikere tar del i talentutviklingen gjennom coaching på individuell basis og på gruppenivå, og det arrangeres jevnlig mesterklasser, seminarer og prøvespilltrening. BFUng er støttet av Trond Mohn, GC Rieber fondene og Talent Norge. Med assistentdirigentordningen «Karsten Andersen-programmet for unge dirigenter» får talentfulle dirigenter mulighet til å følge sjefdirigent og Bergen Filharmoniske Orkester tett gjennom minst en sesong, inkludert egne dirigentoppgaver. Ingunn Korsgaard Hagen var assistentdirigent i 2023. Som del av «dirigentløftet» i regi av Talent Norge gjennomfører vi workshops for unge dirigenter med orkesteret. I samarbeid med NRK og Festspillene arrangerte vi i november vinnerkonserten i Den norske Solistpris, som veksler årlig med finalekonserten i Edvard Grieg Pianokonkurranse i samarbeid med KODE. Landets eldste talentprogram (siden 1938) for aspirerende solister er De Unges Konsert. Den arrangeres annethvert år og gikk av stabelen i april, støttet av Grieg Foundation.

Digital formidling

Strømmetjenesten Bergenphilive.no er nå godt etablert. Under pandemien hadde vi et digitalt tilbud større enn noen gang. Etter gjenåpningen av samfunnet kan vi vise til en fortsatt intensiv aktivitet og vi har formidlet komplette konserter med programleder, intervjuer og samtaler. 231.999 har fulgt vårt store antall strømminger, hvorav om lag 60% er utenlandsk publikum. Totalt har vi tilbudt ti direktestrømmede konserter og lagt til 13 nye verk, som har resultert i en stor tilvekst til vårt rikholdige digitale bibliotek, som nå omfatter over 200 verk gratis tilgjengelig for alle, verden rundt. Verkene er søkbare på flere kriterier på norsk og engelsk. Gjennom en ny stor fem-årig samarbeidsavtale med Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen ble det fra 2023 muliggjort en teknisk og kunstnerisk kvalitetsutvikling av strømmetjenesten. Strømmingene har nå 4K-kvalitet. NRK-TV har overført to konserter med Bergen Filharmoniske Orkester i 2023. NRK-Radio overførte kun fem konserter. Vi konstaterer med beklagelse at NRK i stadig mindre grad ivaretar sin rolle som allmenkringkaster på vegne av Bergen Filharmoniske Orkester og de øvrige norske orkestrene. NRK la følgelig i 2023 dessverre ned sin tradisjonsrike virksomhet i Grieghallen, og produserer dermed ikke lenger lyd for oss. Ansvar for, og kostnadene med, lyd- og bildeproduksjon overlates nå i all hovedsak til Musikkselskapet Harmonien selv.

MUSIKKSELSKAPET HARMONIEN

Flere innspillinger ble gjort i løpet av året, og åtte ble utgitt, deriblant innspillinger av Arne Nordheim, Geirr Tveitt, Per Nørgård, Carl Nielsen og Frederick Delius. Sistnevnte er utpekt som referanseinnspilling av Delius' Messe for livet.

Orkesterets innspillinger spilles jevnlig av på NRK Klassisk, BBC 3, Classic FM og andre utenlandske radiokanaler. På NRK Klassisk er Bergen Filharmoniske Orkesters innspillinger trolig de mest spilte. Stiftelsens svært omfattende katalog av utgivelser når et stort, internasjonalt publikum. Den store utbredelsen av musikk innspilt av orkesteret kommer tydeligst til uttrykk gjennom Spotify's brukerregistreringer: Hele 7,5 millioner strømminger av musikk med Bergen Filharmoniske Orkester ble registrert i 2023.

Trafikken på vårt eget nettsted var i 2023 ca. 1.007.000. Orkesteret har en aktiv og synlig tilstedeværelse på sosiale media med særlig fokus på Facebook og Instagram, men også på Twitter, Spotify, LinkedIn og YouTube, med til sammen 39.705 følgere.

Vår satsning på digital formidling og strømming vil bli videreført og videreutviklet. Digital distribusjon vil bli enda viktigere når det gjelder publikumsutvikling fremover, også for å engasjere nye grupper inn til våre konserter i Grieghallen. Bergen Filharmoniske Orkesters analoge og digitale tilstedeværelse vil på sitt beste kunne bygge hverandre synergisk og gjøre orkesteret og den klassiske musikkens samlede publikum større og sterkere.

ØKONOMI

Selskapet hadde totale driftsinntekter inkl offentlige tilskudd på i alt 217,0 mio. Av dette utgjorde egne inntekter rekordhøye 54,0 mio, dvs 25%.

Selskapet er privilegert med flere generøse støttespillere. Samarbeidet med Meteva v/Trond Mohn står i en særstilling. Trond Mohns store generøsitet over lang tid har gitt oss et formidabelt handlingsrom. Våre viktige samarbeidsavtaler med Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen og Grieg Foundation er blitt fornyet fra 2023. Alle disse støtter selskapet med betydelige beløp og bidrar til at Bergen Filharmoniske Orkester videreutvikles som et ledende symfoniorkester og Musikkelskapet Harmonien som en moderne kulturinstitusjon. Vi er dypt takknemlige for disse giveres formidable støtte og engasjement. Det er like fullt meget bekymringsfullt og en sterk indikasjon på svekkede offentlige rammebetingelser at vi også for 2023 har måttet trekke ekstraordinært mye på forskuddsbetalte gavemidler, også til den ordinære konsertvirksomheten. Samlet er det resultatført 31,7 mio. Vi er samtidig meget fornøyde med å ha oversteget budsjettmålet for abonnements- og billettinntekter og har kunnet inntektsføre rekordhøye 12,6 mio. Honorarer ifbm turné- og samarbeidsprosjekter utgjør 5,7 mio. Endelig er vi svært takknemlig for at Musikkelskapet Harmoniens Fondsforvaltning har bevilget 4,0 mio til turné- og konsertproduksjoner i 2024.

Selskapet har en løpende avtale om tjenestepensjon etter Lov om innskuddspensjon. Over tid gir denne større grad av forutsigbarhet og lavere kostnader. Som følge av arbeidskonflikten mellom LO-Stat og Spekter er det fra 1.12.2022 også etablert tilbud om en hybrid tjenestepensjonsordning. Den lukkede ytelsesordningen medfører fortsatt til dels betydelige svingninger i de aktuarmessig beregnede kostnadene. Dette illustreres ved det faktum at aktuarene ved utgangen av regnskapsåret har beregnet en uforutsett engangskostnad på 5,4 mio, i hovedsak pga redusert diskonteringsrente. Det ble samlet resultatført 17,0 mio i pensjonskostnader for 2023, mot 8,9 mio i 2022.

Årets investeringer på 1,1 mio har gått til fornyelse og oppgradering av møterom, fotoutstyr, programvare, instrumenter samt orkesterutstyr.

Stiftelsen har ikke anledning til å oppta lån uten Kulturdepartementets godkjenning og har av den grunn ikke langsiktig lån.

Netto kontantstrøm fra årets drift er negativ med kr 20,3 mio, men med en samlet likviditetsbeholdning ved årsslutt på 29,6 mio. Den negative kontantstrømmen skyldes hovedsakelig oppløsning av kortsiktig gjeld gjennom uttak av forskuddsbetalte gavemidler. I tillegg kommer premiefondsreserver på 23,9 mio, men også denne reserven er synkende. Stiftelsens likviditet er for så vidt ennå relativt tilfredsstillende, delvis pga forskuddsbetalte gavemidler, men likviditeten utvikler seg negativt. og vil fra 2025 kunne bli kritisk.

Stiftelsen har kunnet resultatføre netto 2,1 mio fra finanspostene, noe som er 1,4 mio høyere enn budsjett.

Årsresultatet viser etter dette et bokført underskudd på 4,3 mio. Hovedårsaken til underskuddet ligger i den uforutsette engangskostnaden påført pr. 31.12. knyttet til pensjonsordningene. Uten denne ville resultatet vært positivt. Styret har besluttet at underskuddet føres mot egenkapitalen, som ved utgangen av 2023 dermed er negativ med 1,8 mio. Egenkapitalsituasjonen er bekymringsfull.

Det er ikke tegnet egen ansvarsforsikring for styrets medlemmer eller for administrerende direktør.

Etter styrets oppfatning har Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien i 2023 oppfylt de resultatkrav som Kulturdepartementet har satt for driften, så langt dette har vært mulig sett i forhold til det reduserte økonomiske handlingsrom knyttet til utviklingen i statens rammetilskudd.

Styret legger til grunn at driften kan fortsette.

ORGANISASJON

Styrets sammensetning har vært uendret gjennom beretningsåret. Pr. 1.1.2024 oppnevnte staten tre nye styrerepresentanter. Audun Hasti ble oppnevnt som ny styreleder etter Egil Herman Sjursen, som fratrådte etter 8 år i styret. Ivar Chelsom Vogt og Harpreet Bansal er også oppnevnt som nye styremedlemmer. For Musikkelskapet Harmoniens Fondsforvaltning har Harmoniens Venner oppnevnt Anders Nome Lepsøe som ny nestleder i styret. Per Magnus Finnanger Sandsmark og Ylva Schwencke fratrådte. Det nye styret vil rette en stor takk til de fratrådte styremedlemmene og i særdeleshet til Egil Herman Sjursen for stor innsats.

Ved utløpet av 2023 talte orkesteret 95,2 fast tilsatte musikerårsverk. 5,8 stillinger var ubesatt. Utover de fast ansatte har selskapet registrert 502 midlertidige engasjementskontrakter for ekstra orkestermusikere, med tillegg av et stort antall solister, dirigenter og andre oppdragstakere i løpet av 2023. Det var 23,4 faste årsverk i produksjon, administrasjon og ledelse.

Organisasjonen inkluderer også et stort antall frivillige medarbeidere. Bergen Filharmoniske Ungdomsorkester utgjør om lag 130 unge musikk talenter. Bergen Filharmoniske Kor ble fra 1.12.2022 fullt og helt innlemmet i selskapets organisasjon og utgjorde ved utgangen av året 120 kvalifiserte korsangere.

Musikkelskapet Harmonien har som mål å være en arbeidsplass med full likestilling mellom kjønn og selskapet skal aktivt hindre diskriminering og trakassering. Selskapets policy er at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering.

Gjennom selskapets innarbeidete prosedyrer for rekruttering til ledige stillinger og rutiner for avansement,

ser vi ingen eksplisitt risiko for å hindre likestilling i virksomheten. Rekrutteringsprosedyrene er åpne og er forankret i interne samarbeidsorgan. Det samme gjelder lønnsfastsettelsen, som skjer på basis av et kollektivt forhandlet avtaleverk. Prinsippet om lik lønn for likt arbeid eller for tilsvarende stilling gjelder. Vi vurderer at disse prosedyrer dekker formålet med den lovfestede arbeidsmetodikken i Lov om likestilling og forbud mot diskriminering, men vi vil søke å etablere den som metodikk fremover. Relativ forskjell i avtalt lønn i oversikten nedenfor skyldes variasjoner mellom kjønnene mht faktisk ansiennitet og tilhørighet i stillingskategorier.

Kjønnslikestilling:	Kvinner	Menn	Totalt	Andel kvinner
Opplysning om fordeling kvinner/menn for faste ansatte.	60	62	122	49,2 %
Opplysning om fordeling kvinner/menn for midlertidige ansatte.	59	99	158	37,4 %
Gjennomsnitt antall uker foreldrepermisjon for kvinner og menn	16,3	13		
Informasjon om ansatte i deltidsstillinger (kjønnsforskjell i antall eller prosent)	2	1		
Opplysninger om lønnsforskjeller på ulike stillingsnivå/grupper				Avtalt lønn forskjell kvinner ift menn
- alle gjennomsnittslønn				95,6%
- musikere gjennomsnittslønn				95 %
- stab gjennomsnittslønn				89,9 %
Opplysninger kjønnsfordeling på ulike stillingsnivåer/grupper				Andel kvinner
- alle	60	62	122	49,2%
- musikere	47	51	98	48%
- stab	13	11	24	54,2 %
Opplysninger om ansatte som jobber ufrivillig deltid (kjønnsforskjell i antall eller prosent)	0	0	0	Ingen

Personalmessig er Stiftelsen meget bredt sammensatt med hensyn til etnisitet og opprinnelsesland. Over 20 ulike nasjonaliteter er representert blant musikerne. Rekrutteringsprosessen er åpen og internasjonal.

De administrative ledelses- og støtteressurser er meget gode og stabile. Det har vært gjennomgående høy arbeidsbelastning for administrativt og produksjonsrettet personell.

Arbeidsmiljø og HMS

Sykefraværet i stiftelsen var på totalt 3,6 % i 2023 (mot 5,3 % i snitt de foregående tre år). Det er ikke rapportert om arbeidsulykker i løpet av året.

MUSIKKSELSKAPET HARMONIEN

Det systematiske HMS arbeidet skjer i tett samarbeid med verneombudene både gjennom Arbeidsmiljøutvalget og den daglige interaksjonen med vernetjenesten. Arbeidsmiljøutvalget gjennomfører årlige risikovurderinger og vedtar en handlingsplan med konkrete tiltak. I tillegg har institusjonsledelsen jevnlig kontakt- og drøftingsmøter med de ansattes tillitsvalgte. Samarbeidet har vært konstruktivt og bidratt positivt til driften.

I 2023 har vi fortsatt arbeidet aktivt med ergonomi. Vi har et ukentlig tilbud om yoga i samarbeid med Yogarommet. Vi har også et jevnlig tilbud om forebyggende trening med Scenekunstklinikken og Alexanderteknikk. Vi har hatt fortsatt søkelys på forebygging av hørselsskader. Det er for første gang gjennomført en systematisk gjennomgang av samtlige programmer for sesongen 23- 24 med tanke på tilrettelegging og forebygging av hørselsskader. Alle nyansatte blir sendt til hørselskontroll og får tilbud om formstøpte ørepropper. Vi prøver kontinuerlig ut nye ørepropper som kommer på markedet.

Høsten 23 har vi gjenopptatt utprøvingen av scenelys med tanke på å forbedre arbeidslyset for musikerne. Etter flere år har vi nå kommet fram til en ny løsning som blir montert sommeren 24.

Vi ønsker å styrke tilbakemeldingskulturen i virksomheten. I den forbindelse ble det høsten 23 holdt kurs for gruppeledere i «Den nødvendige samtalen». En styrking av gruppelederne er også viktig i forbindelse med det store generasjonsskiftet vi står foran. Arbeidet med generasjonsskiftet vil være viktig framover.

Klima og ytre miljø

Selskapet er Miljøfyrtårn-sertifisert. Det er etablert en frivillig Miljøgruppe bestående av musikere og administrativt ansatte. Gruppen legger de systematiske planer for arbeidet. HR-sjefen har det formelle ansvaret.

Vi har etablert en reisepolicy som direkte påvirker hvordan vi planlegger turnéene våre. Alle vikarer blir oppfordret til å reise med tog eller buss dersom det er mulig. Videre er miljø lagt inn som et av kriteriene ved anbud og innkjøp.

I 2023 har vi gjennomført en klesbyttedag. Her deltok BFUng, orkesteret, koret, Grieghallen AS og Bergen Nasjonale Opera. Høsten 2023 arrangerte vi også en frivilling strandryddingsdag i samarbeid med Bergen og Omland Friluftsråd, med godt oppmøte fra administrasjon og orkester. Flere hundre kilo avfall ble plukket.

I samarbeid med Grieghallen AS arbeider vi kontinuerlig med energiøkonomisering og avfallshåndtering.

UTSIKTENE FREMOVER

Bergen Filharmoniske Orkester er i dag et symfoniorkester i europeisk toppklasse. Også det nærmeste halvannet året vil preges av det gode samarbeidet med vår sjefdirigent Edward Gardner; et dirigentpartnerskap av uvurderlig betydning for orkesteret, men som avrundes sommeren 2024. Det pågår et kontinuerlig arbeid med søk etter Edward Gardners etterfølger, men det må påregnes at en ny sjefdirigent først kan komme på plass et år eller to senere. Vi er i den forbindelse ekstra tilfreds med at Sir Mark Elder, en nestor i britisk musikkliv, vil fortsette sin rolle som første gjestedirigent.

Stiftelsen kan vise til rekordartet tilførsel av private midler, noe som er unikt i norsk orkesterverden. Disse ekstra tilførsler fra privatpersoner og stiftelser har åpnet for nye viktige initiativ og muliggjør hvert år flere prosjekt av stor betydning for den samfunnsrollen Musikkelskapet Harmonien ønsker å spille. Dette vil imidlertid ikke kunne fortsette på sikt. Skal digital produksjon, internasjonal turnering og bred formidling videreføres i det lange løp, må det offentlige ta et større finansielt ansvar.

MUSIKKSELSKAPET HARMONIEN

Dette bildet forsterkes nå i stadig større grad av den akkumulerte underfinansieringen som følger av det årlig realkuttet i statens rammetilskudd som har pågått siden 2015 og som følge av at den statlige gaveforsterkningsordningen er avviklet. Samlet sett utgjør dette nå en årlig underdekning på om lag 10 mio. Dette er ikke institusjonelt bærekraftig. Dersom denne underdekningen fortsetter, vil Musikkelskapet Harmonien stå i alvorlig fare for reduksjon i bemanning, produksjon og formidling. Allerede for 2023 og 2024 har selskapet måttet planlegge med produksjonsfrie uker og reduserte besetningsstørrelser for flere konserter. Dette innebærer kunstnerisk svekkelse, svekket publikumstilbud, det er dårlig samfunnsøkonomi og det svekker dessuten kunstnerøkologien i Norge. Styre og ledelse mener derfor at statens rammetilskudd må økes vesentlig og vil i den forbindelse også påpeke behovet for finansiell likebehandling av landets to nasjonale orkesterinstitusjoner. Det er saklig sett ingen grunn for fortsatt ulikhetsbehandling, idet vårt virksomhetsomfang er minst like stort, om ikke større enn vårt søsterorkester i Oslo. Vi har tatt til orde for å etablere en opptrappingsplan med til sammen 30 mio for det statlige rammetilskuddet til musikkelskapet. Musikkelskapet Harmonien med Bergen Filharmoniske Orkester som spydspiss har utviklet seg til et internasjonalt nivå både i kvalitet og omfang. Dette bør anerkjennes tydeligere og understøttes sterkere fra statens side bedre enn hva tilfellet er i dag. Vi anerkjenner likevel at staten viser vilje til en opptrapping gjennom den første, dog beskjedne, økningen i rammetilskuddet som ble tildelt for 2024.

Det bør være en nasjonal ambisjon å ha to likestilte internasjonalt orienterte symfoniorkestre som virker gjensidig utfordrende på hverandre og dermed også berikende for norsk kulturliv. Det må være et mål å sikre full orkesterstørrelse og muliggjøre videreutvikling av kunstnerisk produksjon og formidling i Musikkelskapet Harmonien, og derigjennom sikre en formåls effektiv utnyttelse av den nasjonale orkesterinstitusjonens potensial.

Den opera-symfoniske institusjonsklyngen i Bergen

Den opera-symfoniske klyngen i Bergen, bestående av Musikkelskapet Harmonien, Bergen Nasjonale Opera og Edvard Grieg Korene, er i dag med på å sette agendaen for kvalitet, nyskaping, formidling og talentutvikling innenfor sine kunstfelt nasjonalt.

Denne klyngen utgjør det største og viktigste kontrapunkt til hovedstadens opera- og symfoniske virksomhet, noe som i seg selv er av stor betydning for en dynamisk kunstutvikling på dette feltet i landet vårt. Bergen som landets nummer to-by bør tilkjennes en særskilt utfordrer-rolle og må følgelig gis mulighet til å utvikle denne institusjonsklyngen i tråd med en slik rolleforståelse. Disse institusjonene trenger et felles løft.

Bergen må nå forventes å kunne ta et nytt steg fremover de nærmeste år som kulturby. Økt opera-, musikkteater- og konsertproduksjon, økt vekt på formidling og talentutvikling mv tilsier at antall musikere i Bergen Filharmoniske Orkester må økes og antall sangere i Edvard Grieg Kor må økes. Bergen Nasjonale Operas produksjonsrammer er kritisk underfinansiert og må styrkes vesentlig. Bergen har engasjerte private støttespillere som gjerne bidrar betydelig, men en styrking av institusjonsrammene er først og fremst en offentlig oppgave.

Nytt musikkteater- og konserthus på Edvard Griegs plass

Ikke minst i et slikt perspektiv trenger Bergen å få styrket de romlige rammene for de nevnte institusjonene. Byen og regionen trenger en utvidet fysisk infrastruktur som legger til rette for høykvalitets kunstutøvelse, formidling, publikums- og talentutvikling; vi trenger å skape åpne og inviterende møteplasser mellom kunsten og publikum. På dette feltet har Bergen stått på stedet hvil i alt for lang tid. Bergen trenger et nytt musikkteater- og konserthus i samspill med Grieghallen som styrker Bergen og Vestlandets kunstneriske kraftsentrum og som kan løfte regionens kulturliv for kommende generasjoner. Musikkelskapet Harmonien har tatt et betydelig eierskap i dette, og sammen med Bergen Nasjonale Opera og Grieghallen as lanserte vi i 2018 et forslag om å bygge en

MUSIKKSELSKAPET HARMONIEN

mellomstor scene og sal delvis nedsenket under bakken ved Grieghallen og utvikle Griegkvartalet til en samlande arenaklynge. Det er svært tilfredsstillende å konstatere at denne prosjektidéen er blitt tatt godt imot i det offentlige rom. Den er kommet inn på prioritert plass i Bergen kommunes kulturarenaplan og private givere – Per Grieg sr, Trond Mohn og Espen Galtung Døsvig, sammen med støtte fra kommunen og fylket, gjorde det mulig med utarbeidelse av en skisserapport i 2019. Partene arbeider aktivt for å realisere denne planen. Vi har siden 2021 arbeidet med gjennomføring av bl.a. planprogram og reguleringsplan for området, og det gjennomføres nå en internasjonal arkitektkonkurranse (plan og design). Det er tilfredsstillende at Grieghallen Utbygging as er etablert og at private støttespillere og kommunen og fylket aktivt støtter prosjektet. Også Den Nationale Scene er nå kommet med som aksjonær. Vi er glade for at staten for 2021 bidro med støtte til prosjektplanleggingen og ga tiltaket positiv omtale. Men staten må nå sammen med kommunen og fylket følge videre opp med støtte til den videre planlegging. Ambisjonen er å videreutvikle prosjektet til et såkalt «gryteklart» nivå, slik at en endelig beslutning om realisering kan fattes i 2025, med sikte en ferdigstillelse og åpning i 2030/31.

TAKK

Styret og administrerende direktør ønsker å takke alle ansatte for stor innsats og sterkt engasjement gjennom dette første fulle driftsåret etter pandemien. Ikke minst takker vi publikum, sponsorer og samarbeidspartnere for engasjement og trofasthet. Vi har sterk tro på den klassiske og symfoniske musikkens betydning og er trygge på at konserter og forestillinger er samfunnsmessig viktige møteplasser. Sammen med andre kunstneriske ytringsformer er den klassiske og symfoniske musikken et lim i samfunnet, en forebyggende kraft for helse og skaper av opplevelse av meningsfylt liv for den enkelte. Vi ser frem til fortsettelsen!

Bergen, 19. februar 2024

Audun Hasti
Styreleder

Anders Nome Lepsøe
Nestleder

Harpreet Bansal

Arne Tveit Faannessen

Jeffrey Marquardt

Vidar Nordli

Elin Sarai

Ivar Vogt

Bernt E. Bauge
Adm. dir.

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 9 pages before this page

Dokumentet inneholder 9 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 9 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 9 sider før denne side

Detta dokument innehåller 9 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 10 pages before this page

Dokumentet inneholder 10 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 10 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 10 sider før denne side

Detta dokument innehåller 10 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende